

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun št. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Golobček z vejico miru, obdan od jeklenega gozda bajonctov.

Nemirno ozračje je ležalo nad svetom vse preteklo leto. Ves čas je vladalo moreče in dušeče vzdušje, prenapolnjeno električne napetosti. Sile, sproščene vse vezanosti, ki jo nalaga načelo pravičnosti in ozir na sklenjene pogodbe, so izsule v obliki vojne na ljudi vse grozote morenja, pustošenja, ugonabljanja. Ob gromenju topov se je preteklo leto rodilo, ob gromenju topov je leglo v svoj grob, ki ga času koplje večnost. Ob začetku mu je kot budnica donelo gromenje topov v Abesiniji, ob koncu pa so mu večernico zapeli z gromkim glasom topovi državljanske vojne v Španiji. Tragedija (žalostna) dveh narodov je spremljala njegov potek. V Abesiniji se je narod, ki je že stoletja imel lastno narodno državo, boril z izredno hrabrostjo, pa z nedostatnimi gmočnimi in tehničnimi sredstvi za svojo neodvisnost. Propadel je proti ogromni številčni in tehnični premoči. V Španiji pa je meseca julija izbruhnila ter še vedno divja državljanska vojna z vsemi grozotami sovražstva, morenja in pustošenja.

Dve državi vojne vihere.

Obe vojni sta — in to je bila velika sreča za svet — ostali omejeni na ozemlje, kjer sta izbruhnili. Osvajanje Abesinije po Italiji sicer Angležem ni bilo všeč. Toda Anglija ni bila pripravljena, da bi dejavno posegla v abesinsko-italijanski spor. Njene bojne ladje so bile ob začetku spora zbrane v Sredozemskem morju, toda streliva so imele samo za pol ure. Sedaj pa se Anglija z naglico oborožuje, njene tovarne delajo s polno paro za oboroževalne svrhe. Ker Abesinija ni bila dovolj opremljena ne z orožjem ne s strelivom, ne z drugim prepotrebim blagom, se je mogla Italiji ustavljati samo 7 mesecev, od oktobra 1935 do maja 1936. Državljanska vojna v Španiji že traja pol leta in ni videti, da bi se kmalu končala. Razlog je v tem, ker dobivata obe dve vojuči se stranki veliko podporo v vojaštvu in najmodernejšem orožju od drugih držav. Evropa se sicer ne vtika v notranjo vojno v Španiji, ker je načelno »nevtralna« (nepripristranska). Dejansko pa se v Španiji vrši boj med dvema diktaturama: med boljševiško diktaturo na eni strani in med fašistično-narodnosocialistično diktaturo na drugi strani. Boljševiška svetovna metropola Moskva pošilja svojim somišljenikom v Španiji v pomoč vojake-prostovoljce in najmodernejše orožje na kopnem in v zraku, črni in zlasti

rjavi fašizem pa pošilja isto pomoč narodni vojski v Španiji.

Žarišče vojne nevarnosti.

Abesinsko-italijanska vojna, kakor tudi notranja vojna v Španiji sta, da se poslužimo Stalinovega izraza, le dve »epizodi« (dva vmesna, bolj postranska dogodka). Po mnenju ruskega boljševiškega diktatorja, izraženem v pogovoru z Američanom Howardom, »imamo dve žarišči vojne nevarnosti: eno je na Daljnem vzhodu, v japonskem pasu. Drugo je v Evropi, v nemškem pasu. Težko je reči, katero je bolj grozeče; na obeh krajih tli.« Ves zunanje-političen napor Evrope je usmerjen v pravcu ohranitve miru. Tej od vseh narodov zaželeni svrhi naj bi služile mednarodne pogodbe. Bile bi res jamstvo miru, ako bi se spoštovale. Roosevelt, z ogromno večino v novembru na novo izvoljeni predsednik Zedinjenih držav, je na vseameriškem kongresu v Buenos-Airesu (v Argentini) početkom decembra po pravici izjavil, da je predpogoj za ohranitev miru spoštovanje pogodb. Kjer so pogodbe samo krpa papirja, ki se ali samovoljno raztrga ali pa s čim drugim popiše, je porušena najtrdnjša podlaga za mirno sožitje narodov.

Jamstvo miru: pogodba ali orožje?

Nemčija je 1. 1935 preko in proti določilom versajske mirovne pogodbe vpeljala splošno vojaško dolžnost. Lani je bila po teptana lokarnska pogodba, ki zajamčuje Franciji njeno vzhodno mejo, ter je 7. in 8. marca vkorakalo nemško vojaštvo v nemško ozemlje v Porenju. Odgovor Francije na tako postopanje Nemčije je bila pogodba Francije z Rusijo. Za francosko poslansko zbornico je to pogodbo tudi sprejel francoski senat, in sicer z veliko večino 231 glasov proti 52. S sprejetjem franc.-ruske pogodbe o medsebojni pomoči, je rekel Stalin, »so prijatelji miru dosegli nov uspeh.« V take uspehe pa ni pravega zaupanja. Večje zaupanje se stavi v lastno moč in pripravljenost. Vse

države se oborožujejo vedno bolj in bolj. Anglija si je v to svrhu zagotovila zelo velike kredite. Francija je poddržala svojo oboroževalno industrijo ter namestila svoj trdnjavski pas proti Nemčiji podaljšati tudi na belgijski meji. Rusija je prvovrstno oborožena ter ima najmočnejše zračno brodogradnjo na svetu. Nemčija se oborožuje z mrzlično naglico. Od začetka 1933 do konca 1935 je izdala po angleških računih za oboroževalne namene okoli 1600 milijonov funtov (1 funt je več ko 200 dinarjev). Ali bo država zmogla to strašno breme? Čehoslovaška se je proti javnim in prikritim grožnjam Nemčije zavarovala s pravim trdnjavskim obročem. Kako oborožena je Italija, je pokazala njena vojna v Abesiniji. Mussolini je zadel pravo, ko je položaj v Evropi nedavno tako-le označil: »Evropa je golobček z oljno vejico miru v kljunu, toda obdan vsenaokrog od jeklenega gozda bajonetov.«

Opomin sv. Očeta.

O tem položaju v Evropi in na svetu je vodil račun tudi sv. Oče Pij XI., ko je dan pred Božičem s svoje bolniške sobe naslovil v svojem govoru opomin na vse mero-dajne činitelje na svetu. Božja volja, tako poudarja sv. Oče, je volja miru. Proti tej volji pa se bori hudobna volja mnogih, ki so zašli na slaba pota. Ti povzročajo številna zla in hudobije, ki ležijo na človeštvu, na državah in na cerkvi. Vedno sem opozarjal, izjavlja papež, na velike grozeče nevarnosti, pozival k budnosti, k delu in k skupnemu nastopu vseh, ki so dobre volje, proti onim agitacijam in sovražnim silam, ki izpodkopujejo najvišje vrednote človeške družbe, družine in posameznika. Pred vsem pa sem svaril in pokazoval na edina sredstva, ki morajo odpomoči in prineesti zdravje, to so resnica, pravica in bratska ljubezen do bližnjega. Končno je naslovil sv. Oče v svojem božičnem govoru, ki ga je radio ponesel po celem svetu, na vse vladarje in narode sveta nov, še bolj goreč in topel opomin k miru. Da mir ohranijo tam, kjer še vlada in obstoja, in da mir obnovijo, kjer je še samo bolesten spomin in žalostno, do sedaj neizpolnjeno upanje.

V NAŠI DRŽAVI.

Dr. Stojadinovič-Koroščeva vlada za gospodarski dvig v naši državi. Naša vlada je sklenila v minulem letu 10 trgovin-

skih pogodb z raznimi državami in ima z njimi tudi redno plačilni promet. Trgovinske pogodbe so bile sklenjene s: Španijo 15. maja, z Grčijo 22. avgusta, z Romunijo 11. septembra (petrolej in baker), z Nizozemsko in Italijo 25. septembra, s Turčijo 26. oktobra, s Čehoslovaško 10. novembra, z Veliko Britanijo 27. novembra, in končno s Francijo in Madžarsko